

Regelbunden tillsyn i Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan

Kungsgårdsskolan förskoleklass och årskurserna 1-6

Prästgårdsskolan förskoleklass och årskurserna 1-2

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Sätters kommun under hösten 2009 och besökt Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan den 1 och 2 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 3 mars 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen, Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan, dels den information som samlats in under besöket. På Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av rektorsområdet

Tabell 1: Antal elever på skolorna

Kungsgårdsskolan	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	257

Prästgårdsskolan	Antal elever
Förskoleklass	21
Grundskola	37

Källa: Skolornas egna uppgifter

Prästgårdsskolan innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1- 2 samt ett fritidshem. Kungsgårdsskolan innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 samt ett fritidshem med två avdelningar. För båda skolorna finns en gemensam rektor som även ansvarar skolbarnsomsorgen som tillhör skolorna. Verksamheten vid Prästgårdsskolan är organiserad i ett arbetslag, med en lagledare. Prästgårdsskolan har en förskoleklass och en åldersintegrerad verksamhet med två stycken grupper med årskurserna 1-2.

Verksamheten vid Kungsgårdsskolan är organiserad i fyra arbetslag. Ett lag med f-klass, årskurs 1 och fritids, ett lag med årskurs 2 och 3 samt fritidshem och ett lag med årskurserna 4-6. I alla lagen finns en lagledare förutom i 4-6 där det finns två. Speciallärare/specialpedagoger bildar ett eget arbetslag benämnt Regnbågen.

Tillsynen av Prästgårdsskolan och Kungsgårdsskolan innefattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskolan och skolbarnomsorgen presenteras i en separat rapport.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlade beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Kungsgårdsskolan

När det gäller resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 3 visar Kungsgårdsskolans egen statistik för 2009 att 92 procent av eleverna når målen i matematik och 87 procent i svenska. Beträffande de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar Kungsgårdsskolans egen statistik för 2009 att 47 procent av eleverna når målen i matematik, 66 procent i svenska och 64 procent i engelska. Statistiken visar på särskilt låga resultat i matematikens delprov B kring area och skala för årskurs 5. Enligt kommunens eget uppföljningssystem finns det enstaka elever på Kungsgårdsskolan som inte når målen i idrott, bild, natur- och samhällsorienterade ämnen. Denna uppföljning för år 2009, visar även att måluppfyllelsen i årskurs 3, är högre än i årskurs 4, i ämnena engelska, matematik samt svenska. Lärarna uttrycker att det saknas samverkan mellan stadierna vilket gör att det skapas ett kunskapsglapp mellan framförallt årskurs 3 och 4.

Prästgårdsskolan

Enligt de resultat skolan uppvisar är det endast ett fåtal elever som inte når målen i alla ämnen på Prästgårdsskolan. Elever med rätt till särskilt stöd är identifierade och skolan har vidtagit åtgärder för att dessa elever ska nå sina kunskapsmål.

Skolinspektionen konstaterar att då det saknas en sammanställning på skolnivå i samtliga ämnen på Kungsgårdsskolan, saknas också underlag för en bedömning av hur väl skolan lyckats med kunskapsuppdraget. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 indikerar dock att skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat. Detta är särskilt tydligt i matematik där färre än hälften av eleverna når målen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter****1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan (IUP) ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Av Skolverkets Allmänna råd, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen, framgår att planen ska vara framåtsyftande och att omdö-

men om elevens kunskapsutveckling får vara betygsliknande men bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar.

På båda skolorna upprättas individuella utvecklingsplaner för varje elev i samband med utvecklingssamtal. Skolorna har också påbörjat en dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Detta är dock, enligt skolornas egen bedömning, ett utvecklingsområde inför nästa läsår. De skriftliga omdömena visar tydligt vilka kunskapsmål (mål att uppnå) eleverna uppnår. Hem- och konsumentkunskap saknas helt. Omdömena saknar till stor del en bedömning och beskrivning av vilka kvalitativa nivåer på sitt lärande och sina kunskaper som eleven har uppnått. När det gäller den framåtsyftande delen framgår inte tydligt vilka insatser som ska göras av skolan samt hur dessa ska utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att skolornas individuella utvecklingsplaner behöver utvecklas vidare utifrån de nationella kursplanernas mål att sträva mot. Vidare behöver planerna bli tydligt framåtsyftande och skolornas insatser för att eleverna ska nå de nationella målen behöver tydligare framgå. De skriftliga omdömena bör utformas så att berörda ser och förstår elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I avsnitt 2 i Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), "Mål och riktlinjer", framgår att mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Av avsnitt 2.2 framgår bland annat att skolan ska sträva efter att varje elev lär sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Planeringen av undervisningen ska enligt Sätters kommun utgå från i kommunen gemensamt framtagna bedömningsgrunder. Skolinspektionen har tagit del av bedömningsgrunderna och kan konstatera att kursplanernas mål att sträva mot endast finns i begränsad omfattning. Vid intervjuer med lärare och elever på Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan framkommer att det råder osäkerhet kring betydelsen av mål att sträva mot. Utgångspunkten i dessa mål framgår inte heller tydligt i skolornas pedagogiska planering. Då målen upplevs som abstrakta av en del lärare pågår, enligt rektorn, en diskussion på skolorna kring läroplanens och kursplanens mål att sträva mot. Det är också avhängigt vilket ämne eller vilken lärare eleven har när det gäller i vilken grad läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot genomsyrar undervisningen. Detta bekräftas också av eleverna som beskriver att de för vissa lärare får i mindre omfattning träna på att till exempel diskutera och argumentera. Undervisningen hos andra lärare utgår mer från läroplanens mål att sträva mot och tillfällen ges att till exempel utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.

Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver utveckla arbetet så att all undervisning tar sin inriktning i kursplanernas mål att sträva.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande skall anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt Lpo 94 avsnitt 2.3, Ansvar och inflytande, ska läraren se till att elever oavsett kön och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har, enligt avsnitt 2.8 i läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. I avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldig-

6 (15)

heter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan.

Tillsynen visar att elevernas möjlighet till inflytande över undervisningsprocessen och sitt eget lärande, varierar mellan olika lärare på de båda skolorna. Några lärare diskuterar val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjlighet att bidra med synpunkter och förslag, medan andra lärare företrädesvis utgår från sin egen planering. Vid tillsynen framkommer vidare att eleverna på skolorna har en begränsad kännedom om målen för utbildningen. Eleverna informeras oftast om vilka arbetsuppgifter som ska genomföras och mer sällan om vilka kunskapsmål- och kvaliteter som ska uppnås. Vid verksamhetsbesök kunde Skolinspektionen se exempel på att eleverna får välja mellan givna arbetsuppgifter men saknar egentlig påverkan över sitt eget lärande.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras på skolorna. En förutsättning för en sådan utveckling är att eleverna ges en ökad kännedom om de olika ämnens mål.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 2.2 i Lpo 94 ska lärare samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Enligt avsnitt 2.5 i läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Under intervjuer med rektor och lärare framkommer att samverkan inom arbetslagen fungerar bra på båda skolorna. Av skolornas egen sammanställning av kunskapsresultaten framgår att andelen elever som inte når målen stiger i förhållande till ålder. I intervjuer med lärare på skolorna framkommer att samverkan mellan stadierna behöver anpassas mer efter elevernas behov. I ämnet matematik har ett sådant arbete påbörjats.

Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver förbättra sin interna samverkan

dels inom Kungsgårdsskolan men även mellan Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt Lpo 94 avsnitt 2.2, Kunskaper, ska läraren utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

I intervjuer med lärare från Kungsgårdsskolan framgår att undervisningen inte anpassas fullt ut till de elever som riskerar att inte nå målen och då i huvudsak årskurs 4-5. Lärarna lämnar i alltför hög grad över uppdraget att individanpassa och ge särskilt stöd till specialläraren på skolan. Vid verksamhetsbesöken kan inspektörerna se hur lärarna ökar eller minskar omfattningen av arbetsuppgifter istället för att anpassa undervisningen efter elevens behov. Mer sällan ges eleverna utifrån sina egna behov möjlighet att pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Även anpassning av undervisningen för de elever som behöver extra utmaningar i skolarbetet behöver utvecklas. I de yngre åldrarna kunde Skolinspektionen i högre grad se en anpassning av undervisningen utifrån varje elevs förutsättning. På Prästgårdsskolan fungerar anpassningen av undervisning väl.

Skolinspektionen bedömer att Kungsgårdsskolans undervisning i större utsträckning behöver anpassas till varje elevs behov och förutsättning.

8 (15)

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p><i>Behov av särskilt stöd</i></p> <p>Enligt 1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap 1 § grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Också i avsnitt 2.8 i Lpo 94 framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen.</p> <p>Skolornas speciallärare och specialpedagog tillhör, som tidigare nämnts, arbetslaget Regnbågen. Regnbågen arbetar nära kommunens centrala stödfunktion Elevhälsan. Denna samverkan fungerar väl och når ut i verksamheten i form av handledning till lärarna men även i direkt stöd till eleverna. I samtal rektor och lärare framkommer att särskilt stöd på Kungsgårdsskolan företrädesvis erbjuds elever som riskerar att inte nå målen i de teoretiska ämnena även om det förekommer i andra ämnen.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas vid båda skolorna så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta, oavsett ämne.</p> <p><i>Studiehandledning</i></p> <p>Av 5 kap. 2 § grundskoleförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.</p> <p>Vid skolorna finns det några elever vilka är berättigade till studiehandledning på sitt modersmål om de behöver det. Dessa elever har inte tillgång till detta eftersom det för tillfället inte finns någon lärare i modersmålet.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver vidta åtgärder så att alla elever som är berättigade till och behöver studiehandledning på sitt modersmål kan få detta.</p>

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska, om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, rektor se till att behovet av dessa utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur</p>

de ska tillgodoses samt hur och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Enligt skolornas gemensamt utformade mall ska åtgärdsprogrammen beskriva dels långsiktiga och kortsiktiga mål dels skolans, hemmets och elevens ansvar och insatser. Skolinspektionen har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram och kan konstatera att åtgärdernas koppling till elevernas identifierade behov liksom skolans ansvar i sammanhanget inte framgår tydligt. De långsiktiga och kortsiktiga målformuleringarna är inte tydligt kopplade till nationella mål utan utgör snarare beskrivningar av olika aktiviteter eller åtgärder som ska genomföras.

Skolinspektionens bedömning är att arbetet med åtgärdsprogram behöver utvecklas ytterligare på skolorna. Innehållet bör tydligare kopplas till elevernas identifierade behov i förhållande till nationella mål samt ange när och hur åtgärderna ska följas upp. Skolans ansvar bör också tydligare framgå av programmen.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (15)

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I 4 kap. 3 § skolagen anges att vissa bestämmelser om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan) framgår av bilaga 3 till skollagen. I denna bilaga anges utbildningens omfattning i grundskolan för ämnen och ämnesgrupper.

Skolinspektionen har tagit del av Kungsgårdsskolans timplan som visar att undervisning i hem- och konsumentkunskap inte erbjuds. Det innebär att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap för årskurs 5.

Dessa uppgifter bekräftas också i intervjuer med rektor och lärare på skolan. På Prästgårdsskolan erbjuds hem- och konsumentkunskap i tillräcklig omfattning.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att undervisning anordnas i hem- och konsumentkunskap på ett sådant sätt att eleverna ges möjligheter att uppnå målen i årskurs 5.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering*Elevens val*

Av 2 kap 19-20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Styrelsen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen ska sträva efter att tillgodose elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser.

Elevens val erbjuds i viss mån på skolorna. Detta sker genom att eleverna på Prästgårdsskolan erbjuds och får välja mellan olika aktiviteter vilka dock inte alltid har en anknytning till de nationella kursplanerna. Eleverna kan också slutföra redan påbörjade arbetsuppgifter i olika ämnen. På liknande sätt får eleverna på Kungsgårdsskolan välja mellan olika aktiviteter och slutföra redan påbörjade arbetsuppgifter. Eleverna får även arbeta med uppgifter där läraren har bestämt innehållet. I intervjuer med lärare och elever framkommer att elevens val inte på ett tydligt sätt erbjuds för eleverna enligt förordningens krav.

Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver säkerställa att alla elever i enlighet med grundskoleförordningen erbjuds ett allsidigt urval av ämnen och uppfattar att de har ett reellt val inom vilket eller vilka ämnen de vill bredda och fördjupa sina kunskaper inom. Att slutföra påbörjade arbetsuppgifter är inte att betrakta som elevens val.

Modersmålsundervisning

Av 2 kap 9 § grundskoleförordningen framgår följande . Om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning.

På skolorna går elever som uppfyller kraven för att delta i modersmålsundervisning. Enligt rektor har stora ansträngningar gjorts för att anställa behörig personal. Trots detta saknas modersmålsundervisning för eleverna på Kungsgårdsskolan och Prästgårdsskolan.

Skolinspektionen vill framhålla vikten av att skolorna vinnlägger sig om att finna lösningar för att erbjuda modersmålsundervisning till alla elever som är berättigade till detta.

12 (15)

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 3 § skollagen är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

I båda skolorna är andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen hög, dock undervisar lärare i ämnen de inte har behörighet för. Detta innebär till exempel att lärare undervisar i engelska, matematik, naturvetenskapliga ämnen utan ämnesbehörighet.

Skolinspektionen bedömer att skolorna både i det fortsatta rekryteringsarbetet och inom den egna organisationen behöver vidta åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Särskild undervisningsgrupp

Av 5 kap 5 § grundskoleförordningen framgår bl.a. att särskilt stöd ska ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd istället ges i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsen för utbildningen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om placering i en särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp kan enligt 8 kap. 1 § grundskoleförordningen överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Av Sätters kommuns delegationsordning följer att rektor får besluta i frågor om placering i särskild undervisningsgrupp. Av 21 § förvaltningslagen framgår att part i sådana ärenden som här är i fråga ska underrättas om beslutets innehåll samt om hur man överklagar.

I samtal med rektorn framgår att inga beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattats för de elever som går i en sådan undervisningsgrupp.

Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iaktas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 § förordningen om kvalitetsredovisningen ska arbetet med kvalitetsredovisning främja kommunernas, skolornas, förskolornas och fritidshemmens kvalitetsarbete och därigenom bidra till att för verkliga utbildningarnas nationella mål. Av Lpo 94 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bland annat följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Av 2 kap. 23 § grundskoleförordningen framgår att för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen ska det finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

I intervjuer med rektor och lärare framkommer att det finns ett påbörjat systematiskt kvalitetsarbete på skolorna, där verksamhet och resultat följs upp samt diskuteras och utvärderas. Målen för verksamheten beskrivs i skolornas verksamhetsplan. Målformuleringarna behöver dock, för att bli tydliga, konkretiseras ytterligare. De är i nuvarande form en bra beskrivning av prioriterade utvecklingsområden men är svåra att följa upp och utvärdera. Även kopplingen till de nationella målen för utbildningen bör förtydligas. Resultat saknas och analyseras inte i tillräcklig utsträckning vad gäller elevernas kunskapsutveckling och skolans arbete med normer och värden.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver utveckla kvalitetsarbetet ytterligare.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Enligt 3 a § ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner enligt diskrimineringslagen och planer mot kränkande behandling enligt skollagen redovisas. Av 4 § framgår bl. a att skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av elever, lärare och övrig personal</p> <p>Skolinspektionen har tagit del av skolornas kvalitetsredovisningar för läsåret 2008-2009. Kvalitetsredovisningarna följer en av Säters kommuns utarbetad mall. Kunskapsresultat finns redovisade utifrån läskunnighet och resultat från de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5. Det finns även en redovisning av elever som riskerar att inte nå de nationella målen i ämnena bild, engelska, idrott- och hälsa, matematik, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen, svenska och svenska som andraspråk. I övriga ämnen når alla elever de nationella målen, enligt rektorn. Hem- och konsumentkunskap saknas dock i denna redovisning då ämnet inte erbjuds på skolan. I huvudsak innehåller kvalitetsredovisningarna en beskrivning av verksamheten där vissa analyser och åtgärder för framtiden är gjorda. Huruvida dessa analyser och åtgärder kan knytas till de nationella målen är dock svårt att se. Det saknas också en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av skolornas likabehandlingsplaner trots att detta är en rubrik i redovisningen. I intervjuer uppger vissa lärare att deras delaktighet i kvalitetsredovisningen varit begränsad. Elevernas delaktighet har inte beaktats.</p> <p>Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att skolornas kvalitetsredovisningar inte fullt ut uppfyller förordningarnas krav och att detta behöver åtgärdas.</p>

2009-12-03 Stockholm

Tommy Bucht
Åsa Permén